

Otázka: Endokrinní žlázy

Předmět: Biologie

Přidal(a): wewerka68

Endokrinní žlázy - dělení, hypofýza - dělení, hormony, účinky, slinivka břišní - endokrinní činnost

Endokrinní systém:

- je vývojově nejstarší
- je zprostředkován endokrinními žlázami (žlázy s vnitřní sekrecí) vyměšuje hormon do krve

Dělení:

a) Čisté - tvoří pouze hormon

b) Smíšené - netvoří jen hormon

- Pankreas - slinivka břišní (hormony + pankreatické šťávy)

- Ovaria - vaječníky (hormony + vajíčka)

- Testes - varlata (hormony + spermie)

Žlázy s vnitřní sekrecí:

1. Podvěsek mozkový - Hypofýza
2. Nadledviny - Glandulae suprarenales
3. Štítná žláza - Glandulae Thyroidea
4. Slinivka břišní - Pankreas
5. Příštítná tělíska - Glandulae Parathyroidea

Hypofýza - podvěsek mozkový

- čistá endokrinní žláza
- je nadřazená (tvoří hormon, který ovlivňuje jiné žlázy)
- uložena v tureckém sedle a klínové kosti

má 3 laloky:

lalok přední - adenohipofýza

a) Somatotropin (STH)

- růstový hormon
- podporuje růst těla
- regenerace tkání - v dospělosti je snižena
- hojení ran

- růst kosti do délky
- 4
- v dospělosti - Akromegalie (zvětšují se uši a brada)
- v dětství - Gigantismus (vysoká produkce)

b) Prolaktin (PRL)

- růst mléčných žláz
- laktace
- u mužů - tvorba sekretu prostaty

c) Kortikotropin (ACTH)

- řídí činnost kůry nadledvin
- podporují tvorbu hormonu (glukokortikoidů, mineralkortikoidy, androgeny)

d) Tyreotropin (TTH)

- stimuluje štítnou žlázu

e) Folitropin (FSH)

- podporuje u žen růst folikulů

- podporuje u mužů tvorbu spermií

f) Lutropin (LT)

- ovlivňuje ovulaci a žlučové tělísko

lalek střední - Pars intermedia

a) Melanotropin - zvýšená pigmentace kůže

lalek zadní - neurohypofýza

- hormony pouze skladuje

- neurokrinie - schopnost ner.B tvořit hormony

- 4 se tvoří v hypotalamu

- v 3 jsou jen skladový

a) antidiuretický (ADH)

- snižuje diurézu

- zpětné vstřebávání vody v distálním tubulu

- zabraňuje ztrátám vody z těla

b) oxytocin

- vyvolává kontrakce dělohy
- kojení, mlékovody (vyprazdňování mléka)
- u mužů ejakulace
- pohyblivost spermií

Pankreas - slinivka břišní

Slinivka břišní - Pankreas - je dlouhá 25cm

- smíšená nepárová žláza, uložena v dutině břišní
- má protáhlý tvar a skládá se ze 3 částí

Skládá se:

- hlava - Kaput
- tělo - Corpus
- ocas - Cauda

a) zevní činnost

- vytváří pankreatické šťávy

- Vaterská papila - společný vývod se žlučovodem

b) vnitřní sekrece činnosti

- tvorba hormonu ve žlázovém pankreatu slinivky břišní

- jsou zde Langerhansovy ostrůvky, ty se **skládají ze dvou typů:**

B (beta buňky) - nejznámější hormon **inzulín**

A (alfa buňky) - glykogen

a) inzulín - reguluje hladinu glukózy v krvi (glykémie 4,5 - 6,5 mmol/l)

- zvyšuje propustnost buněčných membrán

- inzulín má vliv metabolismu - cukry, tuky, bílkoviny

- vstup (C do B)

- při snížení inzulínu - hypoglykémie - Diabetes Mellitus

b) glukagon - antagonist inzulínu

- reaguje na pokles Glukogenu - vyrovnává hladinu

\$C"\$INZ a #GL

#C#INZ a #GL

1. Endokrinní žlázy - maturitní otázka

2. Látková přeměna živin - maturitní otázka
3. Hormony hypotalamohypofyzární - maturitní otázka